

Sumuvirnayökkönen

Tvärlinjerat vickerfly

Lygephila viciae

Uhanalaisuusluokka (IUCN): vaarantuneet (VU)

Luonnehdinta

Sumuvirnayökkönen on keskikokoinen yöperhonen, jonka siipiväli on 33–40 mm. Ruskeanharmaissa etusiivissä on liilaa häivettä ja siipisuonet erottuvat vaaleina. Tumma munuaistäplä on jakautunut osiin. Takasiivet ovat vaalean oliivinharmaat. Ruumiin etuosa on mustanruskea. Laji on sekoitetavissa yleisempään ja kookkaampaan sinivirnayökköseen (*Lygephila cracca*).

Elinympäristö ja levinneisyys

Sumuvirnayökkönen elää avoimilla harjurinteillä, katajake-doilla ja valoisissa lehtimetsissä. Laji lentää öisin kesikesällä kesäkuun alkupuolelta heinäkuun puoliväliin. Sumuvirnayökkösen toukka elää hiirenvirnalla (*Vicia cracca*). Lajia esiintyy Jyväskylän korkeudelle saakka, pääsääntöisesti Kanta- ja Päijät-Hämeessä, paikoittaisena myös Etelä-Savossa sekä etelärannikolla ja lounaissaaristossa.

Nykytila ja uhkatekijät

Sumuvirnayökkönen on taantunut avoimien elinalueiden sulkeutumisen ja pirstoutumisen seurauksena. Lajille sopivia harjuja, katajaketoja ja karuja ranta-alueita uhkaa rakentaminen sekä umpeenkasvu niitto- ja laidunnuskulttuurin vähenemistä.

Hoitosuositukset

Sumuvirnayökkönen elinympäristöt tulisi säilyttää riittävän avoimina. Laji hyötyy puuston avaamisesta ja maanpinnan rikkomisesta sekä valoa lisäävästä raivauksesta. Hoitotoimien olisi syytä olla vaihteellaisia, ei liian laajamittaisia hoitotoimia kerralla. Kenttäkerrosta ei myöskään tulisi liiaksi muokata. Huomioitavaa on, että lajin elinympäristöistä katajakedot ovat luonnonsuojelulain (1096/1996) perusteella suojeltuja luontotyyppinä, joita ei saa muuttaa niin, että luontotyyppin ominaispiirteiden säilyminen kyseisellä alueella vaarantuu. Katajaketojen sekä harjujen paahdeympäristöjen ominaispiirteiden säilyttämiseen, luonnonhoitotoihin ja vapaaehtoiseen suojeluun on mahdollista hakea rahoitusta METSO-ohjelman kautta.

Lähteet

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.

Kittamaa, S., Rytteri, T., Ajosenpää, T., Aapala, K., Hallman, E., Lehesvirta T. ja Tukia H. 2009. Harjumetsien paahdeympäristöt – nykytila ja hoito. Suomen ympäristö 25. Helsinki. 88 s.

Luonnonsuojelulaki 1096/1996. Saatavilla: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1996/19961096>. Viitattu 10.11.2022.

Silvonen, K., Top-Jensen, M. & Fibiger, M. 2014. Suomen päivä- ja yöperhoset – maastokäsikirja (A field guide to the butterflies and moths of Finland), Oestermarie, 822 s.

Suomen Lajitietokeskus, sumuvirnayökkönen. Saatavilla: <https://laji.fi/taxon/MX.62288>. Viitattu 10.11.2022.

Kuva: J. Tyllinen, CC-BY-NC-4.0, [Laji.fi](https://laji.fi)